

Tehnički i sadržajni problemi klasičnog i elektronskog arhiviranja,

Radenci, Slovenija, 25-27. ožujka 2009.

U organizaciji Pokrajinskog arhiva Maribor od 25. do 27. ožujka 2009. u Radencima je održano 30. savjetovanje na temu *Tehnički i sadržajni problemi klasičnog i elektronskog arhiviranja*. Na savjetovanju su sudjelovali djelatnici arhiva iz Slovenije, Hrvatske, Austrije, Rumunjske, Italije, Kosova, Bosne i Hercegovine, Srbije, Brazila i Njemačke. Održano je pedeset predavanja koja su se sadržajno odnosila na četiri teme, a to su arhivska teorija, arhivska praksa, zaštita arhivskog gradiva i informatika, ukazujući na problematiku valorizacije gradiva, školovanja djelatnika, standardizacije na području arhivistike, kao i na usvajanje međunarodnih standarda i što jednostavniji i brži pristup informacijama.

Predavanja na temu arhivske teorije i prakse imala su za cilj ukazati na prilike u zemljama sudionicama Savjetovanja u odnosu na prilike koje su zaživjele u globaliziranom svijetu u vezi s razvojem arhivske znanosti te na važnost raznolike međunarodne suradnje. Istaknuta je nužnost definiranja i usvajanja odnosno standardizacije jedinstvene arhivske terminologije radi brže međunarodne komunikacije, uz već zaživjele standarde te spomenuti počeci arhivske suradnje nakon Drugog svjetskog rata. Zaključeno je da je potrebna modernizacija arhivske struke odnosno njezino prilagođavanje novim okolnostima i informatičkoj tehnologiji, uz obrazovanje stručnih kadrova usklađeno prema Bologni. Većina izlagača naglasila je da se u njihovim zemljama primjenjuju međunarodni standardi uz manje ili veće poteškoće, ali da se pri tome ne zanemaruje i nacionalna arhivska tradicija.

Autori tekstova koji su se odnosili na vrednovanje arhivskog gradiva u tranzicijskom razdoblju i gradiva koje je izvor o ratnim zbivanjima, postavili su pitanje koliki je pritom utjecaj politike na arhivsku struku i znanost, istaknuvši da toj problematici treba svakako dati poseban značaj.

Naglašena je potreba pomicanja arhivske struke s margina društva i isticanje arhivâ kao mjesta u kojima se čuva kulturna baština. Arhiv treba prepoznati kao instituciju kulture, a ne pridavati mu samo funkciju javne službe. Za to veliku ulogu imaju arhivisti afirmirajući arhivsko gradivo, ali je potrebno zapošljavati i stručnjake drugih profila.

Iznijeti su brojni primjeri i prijedlozi proizašli iz prakse: rad u slovenskim arhivima i tretman arhivskoga gradiva u slovenskim zakonima, zajednička hrvatsko-slovenska strategija upravljanja arhivskim gradivom i arhivsko djelovanje, arhivsko gradivo kao temelj ostvarivanja ljudskih prava, potrebe za specijalnim arhivima, o arhivskom gradivu vojnopravosudnih organa na primjeru Višeg vojnog suda, sukcesija među republikama bivše Jugoslavije i suradnja među sudionicima sukcesije, mjesto privatnih agencija u ovoj aktivnosti, metodologija obrade arhivskog gradiva, prezentacija arhivskih obavijesnih pomagala.

Glede zaštite arhivskog gradiva, izlaganja su se većinom odnosila na problematiku neodgovarajućih zgrada za arhivska spremišta, materijalnu zaštitu arhivskog gradiva u arhivima i muzejima s naglaskom na Muzej Nikole Tesle, građevinske i funkcionalne karakteristike novih arhivskih zgrada, potvrđujući činjenicu da svakako prednost imaju novosagrađene primjerene zgrade u odnosu na prilagođavanje starih zgrada, pogotovo što je to i skuplja varijanta. Važnost konzervacije i restauracije u zaštiti arhivskog gradiva istaknuta je na primjeru arhitektonskih i drugih nacрта.

U izlaganjima koja su se odnosila na elektronsko arhiviranje, problematizirane su teme spremišta i tehničke opreme za nove nositelje informacija, pri čemu je naglašeno da su potrebna znanja za njihovo odgovarajuće arhiviranje. Raspravljalo se o manama i prednostima arhiviranja arhivskog gradiva u elektroničkoj formi, o informatici u arhivima, povezanosti informacijskih sustava među arhivima, o elektroničkoj pismenosti samih korisnika, obnavljanju zapisa i dr. Navedena je potreba sve veće međunarodne računalne razmjene, kao i priprema lokalne i regionalne kulturne baštine za ECHO. Predstavljena je nova verzija ARHiNETA 2.0, hrvatskog nacionalnog arhivskog informacijskog sustava s novim programskim alatima.

Tijekom savjetovanja organiziran je posjet jednom od vodećih europskih proizvođača opreme za arhiviranje, tvornici Primat, gdje je sudionicima predstavljena široka paleta njihovih proizvoda.

Sva izlaganja sudionika Savjetovanja objavljena su u Zborniku Savjetovanja.

Mirjana Gulić